

అధికార వినియోగంలో షిర్క్ ఖండన

1. అల్లాహ్ ను మాత్రమే శరణు వేడుకోవటం

⑧ **وَمَا يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ إِنَّمَا هِيَ تسميةٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيُقْسَمُوا بِهَا عَلٰى كِبٰرِهِمْ إِنَّمَا هِيَ كَلِمٰتٌ بٰسِفٰةٌ يَّجْعَلُونَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ اللَّهِ حٰجِزًا زَلٰلَةً عَظِيْمَةً لِّيُذَكَّرَ فِيهَا الَّتِي حٰثَرُوا اللَّهَ فِيهَا وَلٰكِن لَّمَّا تَوَلَّوْا كَانُوا لِلذِّكْرِ فَٰرِثِيْنَ**

⑨ **وَمَا يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ إِنَّمَا هِيَ كَلِمٰتٌ بٰسِفٰةٌ يَّجْعَلُونَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ اللَّهِ حٰجِزًا زَلٰلَةً عَظِيْمَةً لِّيُذَكَّرَ فِيهَا الَّتِي حٰثَرُوا اللَّهَ فِيهَا وَلٰكِن لَّمَّا تَوَلَّوْا كَانُوا لِلذِّكْرِ فَٰرِثِيْنَ**

సమస్త విషయాల సార్వభౌమత్వం ఎవరి చేతుల్లో ఉందో, శరణు ఇచ్చే వాడెవడో, ఎవరికి వ్యతిరేకంగా ఏ శరణు లభించదో ఆయనెవరో మీకు తెలిసి ఉంటే చెప్పండి? అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారిని అడుగు. 'అల్లాహ్ మాత్రమే' అని వారు చెబుతారు. 'మరయితే మీరు ఎలా మోసపోతున్నారు?' అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు.

(దివ్యఖుర్ఆన్ 23 : 88-89)

అంటే స్వయంగా ముష్రిక్కులతో సమస్త విషయాల సార్వభౌమత్వం ఎవరి చేతుల్లో ఉందో, ఆయన ఏమైనా చేయగలడో, ఆయన్ను ఆపేవారు ఎవరూ లేరో, ఆయన మాటను ఎవరూ జవదాటలేరో - ఆయనెవరో మీకు తెలిస్తే చెప్పండి? అని అడిగితే 'అల్లాహ్ మాత్రమే' అని వారు సమాధానం ఇస్తారు. అలాంటప్పుడు వేరే వారిని మొరపెట్టుకోవడం మోసపోవడమే కదా!

ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) కాలంలోనూ ప్రజలు అల్లాహ్ కు సరిసమానులు ఎవరూ లేరని భావించేవారు. కాని వారు విగ్రహాలను తమ సంరక్షకులుగా భావించి పూజించేవారు. అందుకనే వారు ముష్రిక్కులయ్యారు. నేడు కూడా ఎవరయినా ఈ విశ్వంలో సృష్టిరాశులకు సార్వభౌమాధికారం ఉందని భావించి, వారిని సంరక్షకులుగా చేసుకుని వారిని పూజిస్తే అది షిర్క్ అవుతుంది. వారు అల్లాహ్ కు సమానులు కారని, వారికి అంత శక్తిలేదని భావించినా సరే.

2. లాభనష్టాలు అల్లాహ్ మాత్రమే కలిగించగలడు

وَمَا يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ إِنَّمَا هِيَ تسميةٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيُقْسَمُوا بِهَا عَلٰى كِبٰرِهِمْ إِنَّمَا هِيَ كَلِمٰتٌ بٰسِفٰةٌ يَّجْعَلُونَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ اللَّهِ حٰجِزًا زَلٰلَةً عَظِيْمَةً لِّيُذَكَّرَ فِيهَا الَّتِي حٰثَرُوا اللَّهَ فِيهَا وَلٰكِن لَّمَّا تَوَلَّوْا كَانُوا لِلذِّكْرِ فَٰرِثِيْنَ ⑩

⑪ **وَمَا يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ إِنَّمَا هِيَ تسميةٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيُقْسَمُوا بِهَا عَلٰى كِبٰرِهِمْ إِنَّمَا هِيَ كَلِمٰتٌ بٰسِفٰةٌ يَّجْعَلُونَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ اللَّهِ حٰجِزًا زَلٰلَةً عَظِيْمَةً لِّيُذَكَّرَ فِيهَا الَّتِي حٰثَرُوا اللَّهَ فِيهَا وَلٰكِن لَّمَّا تَوَلَّوْا كَانُوا لِلذِّكْرِ فَٰرِثِيْنَ**

‘మీకు కీడు (నష్టం) గానీ, మేలు(లాభం) గానీ చేకూర్చే అధికారం నాకు లేదు’ అని (ఓ ప్రవక్తా!) చెప్పు. ‘అల్లాహ్ పట్టు నుండి నన్నెవరూ రక్షించలేరు. నేను ఆయన ఆశ్రయం తప్ప వేరొకరి ఆశ్రయాన్ని పొందలేను’ అని (ఓ ప్రవక్తా వారికి) చెప్పు. (దివ్యఖుర్ఆన్ 72 : 21-22)

అంటే మీకు లాభంగానీ, నష్టంగానీ చేకూర్చే అధికారం నాకు లేదు. మీరు నా సంతతి వారు అయినందు వల్ల గర్వంతో హద్దులు మీరి మేము శక్తిమంతులమని మా సంరక్షకుడు బలవంతుడని, సహాయం చేసేవాడని, ప్రేమగలవాడని, కనుక మేము ఏమి చేసినా చెల్లుతుందని, ఆయన మిమ్ముల్ని దైవశిక్ష నుండి కాపాడతాడని భావించకండి. ఎందుకంటే నేను స్వయంగా భయపడుతున్నాను. అల్లాహ్ తప్ప ఆశ్రయం కల్పించేవాడు ఎవడూలేడు. అలాంటప్పుడు నేను ఇతరులను ఎలా రక్షించగలను? తమ శక్తిని నమ్ముకుని అల్లాహ్ ను విస్మరించేవారు, అల్లాహ్ ఆదేశాలను అతిక్రమించేవారు స్పష్టమైన మార్గదర్శిలు. ఎందుకంటే ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) అనుక్షణం అల్లాహ్ కు భయపడుతుండే వారు. అల్లాహ్ తప్ప మరెవరూ అనుగ్రహించరని విశ్వసించేవారు.

3. అల్లాహ్ తప్ప ఎవరూ ఉపాధి ప్రదాత కారు

﴿۞ اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْحَيُّ ۚ اَلْقَيُّوْمُ ۚ لَا يَـُٔوْدُهٗ سِنَةٌ وَّ لَا نَوْمٌ ۚ لَـَٔوْلٰهُ سَمٰوٰتٌ وَّ اَرْضٌ ۗ اَلَّذِيۡ يَحْكُمُ بَيْنَ النَّاسِ ۗ اَللّٰهُ اَكْبَرُ ۗ﴾

వారు అల్లాహ్ ను వదలి, తమకు ఆకాశాల నుంచి గానీ, భూమి నుంచిగానీ ఎలాంటి ఉపాధినీ సమకూర్చలేని వారిని, ఏ శక్తి సామర్థ్యమూ లేని వారిని పూజిస్తున్నారా? (దివ్యఖుర్ఆన్ 16 : 73)

అంటే వారు నిస్సహాయులను అల్లాహ్ కు మాదిరిగా పూజిస్తున్నారు. ఉపాధి సమకూర్చడంలో వారికి ఎలాంటి సామర్థ్యమూ లేదు. వారు ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపించలేరు. భూమి నుండి పంటను పండించలేరు. వారికి ఏ విధమయిన శక్తి లేదు. ప్రజలు తమ అజ్ఞానంతో కొత్త కొత్త విషయాలు కల్పించుకుంటుంటారు. పుణ్యాత్ములకు విశ్వంలో అధికారం చెలాయించే శక్తి ఉందని, కాని వారు విధి వ్రాతపై అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞులై ఉన్నారని, వారు భక్తి కొద్దీ అణకువతో ఉన్నారని, లేదంటే వారు విశ్వంలో అల్లకల్లోలం సృష్టించగలరని ఇత్యాది విషయాలు ప్రజల్లో వ్యాపించి ఉన్నాయి. వాటిని ఎక్కడ నుంచి గ్రహించారో కూడా తెలియదు. ఇది అబద్ధం. విశ్వంలో ప్రత్యక్షం గానూ, పరోక్షంగానూ ఏ విధమైన అధికారం చేసే శక్తి వారికి లేదు.

4. అల్లాహ్ నే మొరపెట్టుకోండి

﴿لَا تَسْتَعِينُونَ إِلَّا بِرَبِّكُمْ فَاسْتَعِينُوا ۖ إِنَّكُمْ عَلَىٰ عُرْسٍ مُّحِينَةٍ﴾ (106)

‘అల్లాహ్ ను వదలిపెట్టి నీకు ఎలాంటి లాభాన్నిగానీ, కీడును గానీ కలిగించలేని దానిని నువ్వు ఆరాధించకు. ఒకవేళ అలాంటి పని చేశావంటే నువ్వు కూడా దుర్మార్గుల్లో ఒకడివవుతావు’ (అని హెచ్చరించబడింది.)

(దివ్య ఖుర్ఆన్ 10 : 106)

గౌరవోన్నతుడు, శక్తిమంతుడు అయిన అల్లాహ్ ను విడిచిపెట్టి లాభంగానీ నష్టం గానీ చేకూర్చలేని నిస్సహాయులను మొరపెట్టుకోవడం అన్యాయం, దుర్మార్గం. ఎందుకంటే వారు అత్యున్నత స్థాయిని అల్పులకు అంటగడుతున్నారు.

దివ్యఖుర్ఆన్ లో ఇలా సెలవియ్యబడింది:

﴿لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَظَهِيرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾ (22)

﴿وَمَا يَدْعُوا إِلَّا لَكُمْ فَادْعُوا اللَّهَ عَالِمِ الْغُيُوبِ﴾ (23)

﴿وَمَا يَدْعُوا إِلَّا لَكُمْ فَادْعُوا اللَّهَ عَالِمِ الْغُيُوبِ﴾ (23)

(ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు: అల్లాహ్ ను వదలి మీరు ఎవరినయితే ఊహించు కుంటున్నారో వారందరినీ పిలిచి చూడండి. భూమ్యాకాశాలలో వారికి రవ్వంత అధికారంగానీ, వాటిలో వారికి ఎలాంటి వాటాగానీ లేదు. వారిలో ఏ ఒక్కడూ అల్లాహ్ కు సహాయకుడు కూడా కాదు. ఆయన వద్ద - ఆయన అనుమతించిన వారి కొరకు తప్ప - (ఒకరి) సిఫారసు (ఇంకొకరికి) ఏ మాత్రం ఉపకరించదు. తుదకు వారి హృదయాలలోని ఆందోళన¹ తొలగించబడిన తరువాత, (ఇంతకీ మీ ప్రభువు సెలవిచ్చినదేమిటి?) అని అడుగుతారు. ‘సత్యమే పలికాడు. ఆయన మహోన్నతుడు, ఘనాఘనుడు’ అని వారు చెబుతారు.

(దివ్యఖుర్ఆన్ 34 : 22-23)

1. భావం ఏమిటంటే, సిఫారసు చేసేవారు చేయబడేవారు ఇరువురూ సిఫారసు కోసం నిరీక్షిస్తూ మధన పడుతుంటారు. అనుమతి ఇవ్వబడిన తర్వాత ఇరువురూ “మీ ప్రభువు ఏమని ఆదేశించాడు?” అని ప్రశ్నించుకుంటారు. అనుమతి లభించిన తర్వాత ప్రతి ఒకరి మానసిక స్థితి ఈ విధంగానే ఉంటుంది “అనుమతి లభించిందా? అని.”

5. అనుమతిలేని సిఫారసు లేదు

అంటే కష్ట సమయాల్లో ఎవరినైనా మొక్కుకోవడం. మొక్కుకున్న వారి వద్ద అనేక రకాలుగా మొక్కుబడులు తీర్చుకోవచ్చు. మొక్కుకోబడినవాడు యజమానియై ఉండాలి. లేదా అతనికి భాగస్వామి అయి ఉండాలి. లేదా యజమానిపై అతని ఒత్తిడి అయినా ఉండాలి. ఉదాహరణకు రాజు తన అధికారుల మాటలు వింటాడు. ఎందుకంటే వారు సామ్రాజ్యంలో సభ్యులు. వారు అసంతృప్తి చెందితే పరిపాలనా వ్యవస్థ అస్తవ్యస్తమవుతుంది. లేదా వారు యజమానితో సిఫారసు చేస్తారు. ఇష్టం ఉన్నా లేకున్నా యజమాని ఆ సిఫారసు అంగీకరించక తప్పదు. ఉదాహరణకు రాజుకు మహారాణిపై వల్లమాలిన ప్రేమ ఉంటుంది. ప్రేమ వల్ల రాజు ఆమె చేసిన సిఫారసును తిరస్కరించడు.

ఒకసారి ఆలోచించండి. ముస్లిక్కులు అల్లాహ్ ను వదలి ఏ పుణ్యాత్ములనైతే మొరపెట్టుకుంటున్నారో, ఎవరినైతే మొక్కుకుంటున్నారో వారు ఈ విశ్వంలో దోమ రెక్కకు కూడా యజమానులు కారు. అల్లాహ్ సామ్రాజ్యంలో భాగస్వాములూ కారు. అల్లాహ్ వారి మాట వినడానికి రాజు గారి సామ్రాజ్యంలోని సభ్యుల్లాగా వారు అల్లాహ్ కు సహాయమూ చేయడం లేదు. అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే వారు సిఫారసు కోసం పెదవి కూడా కదపలేరు. అల్లాహ్ దర్బారు (సన్నిధి)లో వారి పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందంటే ఆయన ఆదేశానికి దిగ్భ్రాంతి చెందుతారు. కలవరపడతారు. భయభ్రాంతులకు గురవుతారు. భయంతో రెండోసారి అడిగే ధైర్యం కూడా ఉండదు. పరస్పరం వారు “అల్లాహ్ మనతో ఏమన్నాడు?” అని ప్రశ్నించుకుంటారు. తెలిసిన తర్వాత ‘విశ్వసించాము, విధేయత చూపాము’ అని మాత్రమే అంటారు. వారికి వాదించే ధైర్యం కూడా ఉండదు.

6. సిఫారసు రకాలు

ఇక్కడ ఒక ముఖ్య విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. ప్రవక్తలు, పుణ్యాత్ములు తమ గురించి అల్లాహ్ వద్ద సిఫారసు చేస్తారన్న భావంతో ప్రజలు ఉన్నారు. ఆ సంతోషంలో సిఫారసును తప్పుగా అర్థం చేసుకుని అల్లాహ్ ను విస్మరిస్తున్నారు. ప్రపంచంలో సిఫారసు ఎన్నో రకాలున్నాయి. ఉదాహరణకు పాలకుని వద్ద ఎవరయినా దొంగతనం చేసినట్టు రుజువయితే చట్టపరంగా అతన్ని శిక్షించే అధికారం పాలకునికి ఉంటుంది. కాని ఈ మధ్యలో ఎవరయినా అధికారి అతని విషయంలో సిఫారసు చేస్తే అధికారి ఒత్తిడి వల్ల అతన్ని విడిచిపెట్టాల్సి వస్తుంది. ఎందుకంటే అధికారి కూడా రాజ్యంలో

ఒక సభ్యుడు. అతని సహకారం వల్ల కూడా రాజ్యంలో అభివృద్ధి జరుగు తుంది. కనుక అతన్ని నిరాశపరచకూడదని పాలకుడు భావిస్తాడు. లేదంటే అతని వల్ల సామ్రాజ్యంలో సంక్షోభం తలెత్తవచ్చు. కనుక పాలకుడు తన కోపాన్నే దిగమ్రొంగి దొంగను విడిచిపెడతాడు. ఇలాంటి సిఫారసును "గౌరవభావ సిఫారసు" అంటారు. అంటే అధికారి మీద గౌరవభావంతో అతని మాట వినడం జరిగిందని అర్థం.

7. "గౌరవభావ సిఫారసు" అసాధ్యం

అల్లాహ్ సమ్ముఖంలో గౌరవభావ సిఫారసు ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ సాధ్యం కాదు. దైవేతరులను ఇలాంటి సిఫారసు చేస్తారని భావించేవారు ముష్రీక్కులు అజ్ఞానులు. వారు దేవుణ్ణి సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదు. చక్రవర్తి గొప్పతనం, ఔన్నత్యం గుర్తించలేదు. అల్లాహ్ తలచుకుంటే 'కున్' (అయిపో) అనే ఒకే ఒక్క పలుకుతో కోటానుకోట్ల ప్రవక్తలను, వలీలను, జిన్నులను, దైవదూతలను, జిబ్రయీల్ (అలైహి)ని, ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)ను ఒక్కసారే స్పష్టించగలడు. విశ్వాన్నంతటిని సర్వనాశనం చేసి మరో అద్భుత ప్రపంచాన్ని స్పష్టించగలడు. ఆయన సంకల్పం చేసుకుంటే ప్రతి వస్తువు తయారవుతుంది. వాటిని తయారు చేయడానికి ఆయనకు వస్తువుల, పదార్థాల అవసరమే ఉండదు.

ఒకవేళ ఆదమ్ (అలైహి) నుండి ప్రళయం వరకు రాబోయే సమస్త మానవులు మరియు జిన్నులు కలసి. పుణ్యాత్ములు అయిపోయినా అల్లాహ్ సామ్రాజ్యంలో ఎటువంటి వైభవం పెరగదు. ఒకవేళ వారందరు షైతాన్లుగా, దజ్జాల్లుగా అయిపోయినా ఆయన సామ్రాజ్యంలో ఎటువంటి వైభవం తరగదు. ఆయన అన్ని పరిస్థితుల్లోనూ అందరికంటే గొప్పవాడు. చక్రవర్తులకే చక్రవర్తి. ఎవరూ ఆయనకు కొద్దిగైనా కీడు చేయలేరు, మేలు చేయలేరు¹

8. "ప్రేమ కలిగిన సిఫారసు" అసాధ్యం

ఇది సిఫారసులోని రెండో రకం. రాకుమారుని లేదా రాజకుమారి లేదా చక్రవర్తికి

1. నా దానులారా గుర్తుంచుకోండి!! గతించిన వారు, పుట్టబోయే మానవులూ, జిన్నులు అందరూ కలిసి మీలోని అత్యంత ధర్మపరాయణుడిగా మారినా అల్లాహ్ సామ్రాజ్య వైభవం పెరగదు. నా దానులారా! మీ మానవులు జిన్నులు గతించిన వారూ, ఇక ముందు పుట్టబోయేవారు అందరూ కలిసి మీలోని అత్యంత నీచునిగా మారినా అల్లాహ్ సామ్రాజ్య వైభవం తరగదు. (హదీసు గ్రంథం ముస్లిం, హదీసు నెం.2588)

అతి సన్నిహితుడొకడు దొంగకు శిక్షవడకుండా సిఫారసు చేస్తే, చక్రవర్తి తన మిత్రుని మీద ప్రేమతో అతన్ని అయిష్టపరచకూడదని ఆ దొంగను క్షమించేస్తాడు. ఇలాంటి సిఫారసును “ప్రేమ కలిగిన సిఫారసు” అంటారు.

చక్రవర్తి తన సన్నిహితుని ప్రేమకు లొంగి అతనికి అయిష్టత కలిగితే తనకే కీడు కలుగుతుందని భావించి తన సన్నిహితుని మాట వింటాడు. అల్లాహ్ దర్బారులో ఇలాంటి వాటికి చోటుండదు. ఎవరినైనా ప్రవక్తనుగానీ, లేదా వలీను గానీ, ఇలాంటి సిఫారసుదారులుగా భావించేవారు ఖచ్చితమైన ముస్లిక్కులు, నికార్షయిన అజ్ఞానులు. అల్లాహ్ తన దాసులను ఎన్ని అనుగ్రహాలతో ముంచెత్తినా, హబీబ్ (ప్రియుడు), ఖలీల్ (స్నేహితుడు), కలీమ్ (సంభాషించువాడు), రూహుల్లాహ్ (అల్లాహ్ ఆత్మ), వజీహ్ (అందమైనవాడు) లాంటి బిరుదులు ప్రసాదించినా మరీ కొందరికి రహులై కరీమ్, రూహల్ ఖుదుస్ (పవిత్రాత్మ), రూహల్ అమీన్ (విశ్వసనీయుడైన దైవదూత) లాంటి గౌరవప్రద బిరుదులతో సత్కరించినా, యజమాని యజమానే, దాసుడు దాసుడే. ప్రతి ఒక్కరికీ తమకంటూ ఒక స్థానముంది. దాని నుండి ఎవరూ ముందుకు వెళ్ళలేరు. దాసుడు అల్లాహ్ అనుగ్రహానికి పొంగిపోయి ఆనందంతో ఉబ్బితబ్బిబ్బయ్యే విధంగా అతని ఆగ్రహానికి భీతితో హడలిపోతాడు. భయంతో నిలువునా నీరుగారి పోతాడు.

9. “అనుమతితో సిఫారసు”

ఇది సిఫారసులోని మూడో రకం. దొంగచేసిన దొంగతనం రుజువయింది. కాని అతనిది దొంగతనం చేసే వృత్తి కాదు. దురదృష్టవశాత్తు అతను దొంగతనం చేశాడు. కాని తాను చేసిన కార్యానికి సిగ్గుతో నీరుగారి పోతున్నాడు. పశ్చాత్తాప భావంతో కుంచి చుకుపోతున్నాడు. అహర్నిశలు భయంతో కంపించిపోతున్నాడు. అంతే కాదు తాను చట్టాలను గౌరవిస్తాడు. తాను పాపాత్మునిగా నేరస్తుడిగా, శిక్షకు అర్హునిగా భావిస్తున్నాడు. రాజు గారికి భయపడి మంత్రి దగ్గరికి, అధికారి దగ్గరికి కూడా వెళ్లడం లేదు. తన కోసం వాదించడానికి సంరక్షకుణ్ణి తెచ్చుకోడానికి సిద్ధంగా లేడు. తాను చేసిన తప్పుకు రాజు ఏ శిక్ష విధిస్తాడోనని దిగులు చెందుతుంటాడు. అతని పరిస్థితిని చూసి రాజుకు జాలి కలుగుతుంది. అతన్ని క్షమించాలనుకుంటాడు. ప్రజల దృష్టిలో నుంచి చట్ట గౌరవం పోకుండా అంతా చట్ట పరిధిలోనే జరపాలనుకుంటాడు. మంత్రి లేదా అధికారి, రాజుగారి సూచన మేరకు ఆ వ్యక్తి సిఫారసు కోసం నించుంటాడు. రాజు ఆ అధికారిని ప్రోత్సహించి దొంగ చేసిన తప్పును క్షమిస్తాడు. ఆ అధికారి రాజు గారి అభీష్టం

మేరకు దొంగ కొరకు సిఫారసు చేశాడే తప్ప దొంగ ఆ అధికారికి బంధువు కాదు, మిత్రుడు, స్నేహితుడు అంతకన్నా కాదు. అతను సంరక్షించే బాధ్యతా తీసుకోలేదు. కేవలం రాజుగారి అభీష్టం ప్రకారం అతను దొంగ గురించి సిఫారసు చేశాడు. ఎందుకంటే అతను రాజుగారి ప్రతినీధి. దొంగల సంరక్షకుడు కాదు. దొంగను సంరక్షించేవాడూ దొంగే అవుతాడు. ఇలాంటి సిఫారసునే “అనుమతితో కూడిన సిఫారసు” (ఇష్ట ప్రకారం సిఫారసు) అంటారు. అల్లాహ్ దర్బారులో ఇలాంటి సిఫారసులు స్వీకరించబడతాయి. దివ్య ఖుర్ఆన్ లో పేర్కొనబడిన ప్రవక్తలు, పుణ్యాత్ములు చేసే సిఫారసు ఇదే.

10. రుజుమార్గం

ప్రతి మానవుడు విధిగా అల్లాహ్ నే మొరపెట్టుకోవాలి. ఎల్లప్పుడూ ఆయనకే భయపడాలి. పాపాలను క్షమించమని ఆయన్నే వేడుకోవాలి. ఆయన ముందే పాపాలను అంగీకరించాలి. ఆయన్ని తన యజమానిగా, సంరక్షకునిగా భావించాలి. అల్లాహ్ నే విశ్వసించాలి. ఇతరుల రక్షణను నమ్మకూడదు. ఎందుకంటే ఆయన లాంటి మరొకడు లేడు గనక. అల్లాహ్ క్షమించేవాడును, అమిత కరుణామయుడూను. ఆగిన పనులన్నీ ఆయన తన అనుగ్రహంతో పూర్తిచేస్తాడు. తన కరుణతో పాపాలన్నీ క్షమిస్తాడు. తన ఆదేశంతో ఎవరినైనా సరే మీ కోసం సిఫారసుదారునిగా చేస్తాడు. మీ ప్రతి అవసరాన్ని ఆయన ముందే విన్నవించుకోండి. అదే విధంగా ఎవరినైనా మీకు సిఫారసు దారునిగా చేయమని వేడుకోండి. నిజ ప్రభువుని విన్నవించకండి. ఇతరులను నమ్మకండి. ఆయన ఆదేశాలను గౌరవించండి. ఆయన ముందు దురాచారాలను తిరస్కరించండి. షరీఅత్ ఆదేశాలను విడిచిపెట్టి దురాచారాలను పాటించడం మహా అపరాధం. ఇలా చేయడాన్ని ప్రవక్తలు, వలీలు అసహ్యించుకుంటారు. షరీఅత్ ఆదేశాలను తిరస్కరిస్తూ అంధ ఆచార వ్యవహారాలను పాటించే వారి కోసం వారు ఎప్పుడూ సిఫారసు చేయరు. దానికి ప్రతిగా వారు వారికి శత్రువులవుతారు. వారిని అసహ్యించుకుంటారు. ఎందుకంటే వారి గొప్పతనం ఈ విషయంపైనే ఆధారపడి ఉంది. వారు అల్లాహ్ కోసం అన్నీ త్యజిస్తారు. భార్యా పిల్లలను, అనుయాయులను, గురువులను, మిత్రులను, పని వారిని అందరిని అల్లాహ్ కోసం విడిచిపెట్టేవారు. వీరు అల్లాహ్ అభీష్టానికి వ్యతిరేకంగా పని చేసే వారికి శత్రువులయ్యేవారు. దైవేతరులను మొరపెట్టుకునే వారిలో ఏం గొప్పతనం ఉందని? పెద్ద పెద్ద వారు సయితం వారి సంరక్షకులై అల్లాహ్ ఆదేశాలకు విరుద్ధంగా వారి వైపు నుండి అల్లాహ్ తో పోట్లాడతారు? ఇలా ఎన్నటికీ జరుగదు. వారు వారికి శత్రువులు. వారి గొప్పతనం ఏమిటంటే వారు అల్లాహ్ కోసం ప్రేమిస్తారు. అల్లాహ్

కోసం ద్వేషిస్తారు. వారు అల్లాహ్ ఇష్టానికి కట్టుబడి ఉన్నారు. అల్లాహ్ ఇష్టప్రకారమే వారు నడుచుకుంటారు.

عن ابن عباس قال : كنت خلف رسول الله ﷺ يوماً فقال يا غلام احفظ الله يحفظك احفظ الله تجده تجاهك واذا سالت فاسأل الله واذا استعنت فاستعن بالله واعلم ان الامة لو اجتمعت على ان ينفعوك بشى لم ينفعوك الا بشى قد كتبه الله لك ولو اجتمعوا على ان يضروك بشى لم يضروك الا بشى قد كتبه الله عليك رفعت الاقلام وجفت الصحف (ترمذی)

ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా పేర్కొన్నారు: ఒక రోజు నేను ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) వెనుక ఉన్నాను. ఆయన (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు: ఓ బాలుడా! అల్లాహ్ ను గుర్తుంచుకో. అల్లాహ్ నిన్ను గుర్తుంచుకుంటాడు. అతన్ని నీ ముందు పొందుతావు. నీకు ఏమయినా అవసరం వస్తే అల్లాహ్ ను మాత్రమే వేడుకో. అల్లాహ్ ను మాత్రమే సహాయం అడుగు. ఒకవేళ ప్రజలందరూ కలిసి నీకు లాభం చేకూర్చాలని నిర్ణయించుకున్నా అల్లాహ్ నీ అదృష్టంలో రాసిపెట్టివున్న వరకే నీకు లాభం చేకూర్చగలరు. ఒకవేళ అందరూ కలిసి నీకు కీడు తలపెట్టాలని నిర్ణయించుకున్నా అల్లాహ్ నీ అదృష్టంలో రాసిపెట్టి ఉన్న వరకే కీడును చేకూర్చగలరు. కలములు ఎత్తుకోబడ్డాయి. గ్రంథాలు నిక్షిప్తం చేయబడ్డాయి. (హదీసు గ్రంథం తిర్మిజి)

అంటే అల్లాహ్ నిజమైన చక్రవర్తి. ఆయన ప్రపంచంలోని చక్రవర్తుల్లాగా అహంకారి కాదు. అందుకనే ప్రజలు నేరుగా చక్రవర్తుల వద్ద తమ సమస్యలు చెప్పరు. మంత్రుల ద్వారా వారి సమస్యల్ని చెప్పుకుంటారు. వారి ద్వారా తమ అభ్యర్థనల్ని మంజూరు చేయించుకుంటారు. కాని అల్లాహ్ గొప్పవాడు. అమిత కరుణామయుడు, అపార కృపాశీలుడు. ఆయన వరకు చేరడానికి ఒకరి ద్వారా రాయబారం పంపాల్సిన అవసరం లేదు. ప్రతి ఒక్కరూ ఆయనకు తెలుసు. ఎవరు సిఫారసు చేసినా చేయక పోయినా ప్రతి ఒక్కరూ ఆయన దృష్టియందుంటారు. ఆయన పరమ పవిత్రుడు, గొప్పవాడూను. ప్రజలు ఆయన వద్దకు చేరకపోవడానికి, అధికారులే ప్రజలపై పెత్తనం చేయడానికి ప్రజలు అధికారుల ఆదేశాలే పాటించడానికి ఆయన దర్బారు ప్రపంచ చక్రవర్తుల దర్బారు లాంటిది కాదు. అది అల్లాహ్ దర్బారు. ఆయన తన దాసులకు అతి దగ్గర ఉన్నాడు. సామాన్య మానవుడు కూడా ఆయన వద్దకు వెళ్ళవచ్చు. ఆయన్ని నేరుగా సంప్రదించవచ్చు. మన మూఢనమ్మకాలు, నిర్లక్ష్యాలే తప్ప అల్లాహ్ వద్దకు చేర్చడంలో మరేవీ మనకు అడ్డంకి కాదు.

11. అల్లాహ్ ప్రతి ఒక్కరికీ సమీపంలో ఉన్నాడు

ఎవరయినా అల్లాహ్ కు దూరంగా ఉంటే కేవలం తన నిర్లక్ష్యం వల్లనే అల్లాహ్ కు దూరంగా ఉన్నాడు. అల్లాహ్ మాత్రం ప్రతి ఒక్కరికీ సమీపంలో ఉన్నాడు. తమను అల్లాహ్ వద్దకు చేర్చమని ప్రవక్తలను, వలీలను మొరొపెట్టుకునే వారు గుర్తుంచుకోవాల్సిన విషయం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ వారికే చాలా దగ్గరగా ఉన్నాడు. ఒక విధంగా ప్రవక్తలకు, వలీలకే చాలా దూరంగా ఉన్నాడు. ఈ విషయాన్ని ఒక ఉదాహరణ ద్వారా అర్థం చేసుకోవచ్చు.

రాజుగారి వద్ద ఒక బానిస ఒంటరిగా ఉన్నాడు. అతను ఏదైనా అభ్యర్థించ దలచుకుంటే వినడానికి రాజు సిద్ధంగా ఉన్నాడు. కాని అతను మంత్రిని పిలిచి 'ఈ బానిస గురించి రాజుగారి అభిప్రాయం ఏమిటో తెలుసుకోండి?' అని అడిగితే అతన్ని పిచ్చోడో లేదా అంధుడో అని భావిస్తాం. కనుక ప్రతి ఒక్కడు అల్లాహ్ నే అభ్యర్థించు కోవాలి. కష్టాల్లో ఆయన సహాయమే కోరాలి. అదృష్టంలో రాసింది చెరుపబడదని గట్టిగా నమ్మాలి. ఒకవేళ ప్రపంచమంతా కలిసి ఎవరికైనా లాభంకానీ నష్టం కానీ చేకూర్చాలను కుంటే వారు అదృష్టంలో ఉన్న దానికంటే ముందు వెళ్ళలేరు. అంటే అదృష్టాన్ని మార్చే ధైర్యం ఎవరికీ లేదు. అదృష్టంలో సంతానం రాసిలేనివారికి సంతానం ఎవరు కలిగించ గలరు? అదృష్టంలో ఆయుష్షు తక్కువగా ఉన్నా వారి జీవిత కాలం ఎవరు పెంచగలరు? కనుక ఈ నేపథ్యంలో అల్లాహ్ వలీలకు అదృష్టం మార్చే శక్తినిచ్చాడని పలకడం పెద్ద తప్పు.

విషయమేమిటంటే, అల్లాహ్ తన దాసుల అభ్యర్థనలను అప్పుడప్పుడు వింటాడు. ప్రవక్తల, వలీల వేడుకోళ్ళను అధికంగా వింటాడు. వేడుకునే సద్బుద్ధిని కూడా ఆయనే ప్రసాదిస్తాడు. వేడుకోళ్ళనూ ఆయనే వింటాడు. వేడుకోవడం ఆ తర్వాత మొక్కు కోవడం రెండూ విధివ్రాత¹లో రాసి ఉన్నాయి. ప్రపంచంలో జరుగుతున్న ప్రతి విషయం విధివ్రాతలోనే ఉంది. చిన్నా పెద్దా, సందేశహారులు, ప్రవక్తలు ఎవరికీ ఏ పనీ చేసే శక్తి లేదు. కాని వారు అల్లాహ్ ను వేడుకోవాలి. వారికి అంత శక్తి ఉంది. దాన్ని తన దయతో స్వీకరించాలా? వద్దా? అనేది అల్లాహ్ నిర్ణయంపై ఆధారపడి ఉంది.

1. దైవజ్ఞానానికి మరో పేరు అదృష్టం. తన అదృష్టంలో, ఇతరుల అదృష్టంలో ఏముందో ఎవరికీ తెలియదు. కనుక ప్రతి మనిషి తప్పనిసరిగా అల్లాహ్ ఆదేశాలను పాటించాలి. నిషేధాలకు దూరంగా ఉండాలి. అల్లాహ్ తన అనుగ్రహంతో మేలు చేస్తాడని విశ్వసించాలి.

12. కేవలం అల్లాహ్ పైనే భారం మోపాలి

عن عمرو بن العاص قال : قال رسول الله ﷺ ان قلب ابن آدم بكل واد شعبة فمن اتبع قلبه الشعب كلها لم يبال الله باى واد اهلكه ومن تسوكل على الله كفاه الشعب (ابن ماجه)

అమ్ బిన్ ఆస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం దైవప్రవక్త(సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: 'మానవ హృదయానికి ప్రతి రంగంలోనూ ఒక మార్గం ఉంది. ఎవరయితే తన హృదయాన్ని అన్ని మార్గాల వైపునకు పంపుతాడో అతను ఏ మార్గంలో నాశనమైనా అల్లాహ్ పట్టించుకోడు. కాని అల్లాహ్ ను నమ్మిన వాడు ప్రతి రంగంలోనూ అల్లాహ్ ను కార్యసాధకునిగా పొందుతాడు. (హదీసుగ్రంథం, ఇబ్నె మాజహ్ హదీస్ నెం. : 4166)

మానవుడు కష్టాల్లో చిక్కుకున్నప్పుడు లేదా అతనికి ఏదైనా వస్తువు అవసరం వచ్చినప్పుడు అతని ఆలోచనలు నలువైపులా పరుగెత్తుతుంటాయి. ఫలానా ప్రవక్తను లేదా ఫలానా ఇమామ్ ను లేదా ఫలానా పీర్ ను లేదా ఫలానా అమర వీరుడిని లేదా ఫలానా దూతను మొరపెట్టుకోవాలనుకుంటాడు. లేదా ఫలానా జోతిష్యుణ్ణి లేదా పండితుడిని లేదా మాంత్రికుడిని లేదా రాశిఫలాలు చూసేవాడిని సంప్రదించి శకునాలు చూడాలనుకుంటాడు. ఎవరయితే తన ఆలోచనల వెంట పరుగెత్తుతాడో అల్లాహ్ అతని నుండి తన స్వీకార దృష్టిని మళ్లించుకుంటాడు. అలాంటి వారిని తన చిత్తశుద్ధిగల దాసుల జాబితా నుండి తొలగిస్తాడు. అతను క్రమక్రమంగా అల్లాహ్ మార్గ దర్శకత్వాల నుండి దూరమవుతూ ఉంటాడు. అలా అతను తన ఆలోచనల వెంట పరుగెత్తుతూ చివరికి నాశనమవుతాడు. కొందరు నాస్తికులుగా, మరికొందరు భక్తిహీనులుగా, ఇంకొందరు బహుదైవారాధకులుగా, తిరస్కారులుగా మారతారు. మరెవరయితే అల్లాహ్ ను విశ్వసించి మనో కాంక్షల వెంటపడకుండా ఉంటారో వారు అల్లాహ్ ఆదరణీయ దాసులవుతారు. మార్గదర్శకత్వ మార్గాలు అతని కోసం తెరుచు కుంటాయి. తమ ఆలోచనల వెంట పరిగెత్తేవారు పొందని మానసిక ప్రశాంతతను వారు పొందుతారు. విధివ్రాతలో రాసిందంతా జరుగుతుంటుంది. కాని ఆలోచనల వెంటవెళ్ళే వాడు అనవసరంగా ఆపదల పాలవుతాడు. అల్లాహ్ ను విశ్వసించేవాడు ప్రశాంతతను పొందుతాడు.¹

1. అనస్(రజి) కథనం ప్రకారం ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు:

అల్లాహ్‌ను ప్రాపంచిక చక్రవర్తుల్లాగా భావించకండి. వారు పెద్ద పెద్ద పనులు వారు చేస్తారు. చిన్న చిన్న పనులు నౌకర్లతో చేయిస్తారు. కనుకనే ప్రజలు చిన్న చిన్న పనుల కోసం నౌకర్లతో అభ్యర్థించుకుంటుంటారు. కాని అల్లాహ్ సామ్రాజ్యం అలాంటిది కాదు. ఆయన ఆదేశిస్తే చాలు రెప్పపాటులో అసంఖ్యాక చిన్న పెద్ద పనులన్నీ జరిగిపోతాయి. సామ్రాజ్యంలో ఆయనకు భాగస్వాములుగానీ, సహవర్తులుగానీ లేరు. అందుకనే చిన్న చిన్న వస్తువులు అవసరమొచ్చినా నేరుగా ఆయన్నే అభ్యర్థించాలి. ఆయన తప్ప వేరే వారు చిన్న వస్తువైనా ఇవ్వలేరు.

13. బంధుత్వమూ పనికీరాదు

عن ابى هريرة قال لما نزلت وانذر عشيرتک الاقربین دعا النبى ﷺ فمرته فعم وخص فقال : يا بنى كعب ابن لوى انقذوا انفسکم من النار فانى لا املك لكم من الله شيا او قال فانى لا اغنى عنکم من الله شيا ويا بنى مرة بن كعب انقذوا انفسکم من النار فانى لا اغنى عنکم من الله شيا ويا بنى عبد شمس انقذوا انفسکم من النار فانى لا اغنى عنکم من الله شيا ويا بنى عبد مناف انقذوا انفسکم من النار فانى لا اغنى عنکم من الله شيا ويا بنى هاشم انقذوا انفسکم من النار فانى لا اغنى عنکم من الله شيا ويا بنى عبد المطلب انقذوا انفسکم من النار فانى لا اغنى عنکم من الله شيا ويا فاطمة انقذى نفسک من النار سليمانى ما شئت من مالى فانى لا اغنى عنک من الله شيا (متفق عليه)

అబూ హరైరా (రజి) ఇలా పేర్కొన్నారు: “మీ అతి సమీప బంధువులను హెచ్చరించండి.” (ద్రిఫ్తఖుర్ఆన్ 26 : 214) అనే ఆయత్ అవతరించినపుడు ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) తన బంధువులను పిలిచి ఇలా చెప్పారు:

“ఓ కఅబ్ బిన్ లూయి సంతానమా! మీ ప్రాణాలను అగ్ని నుండి రక్షించుకోండి. దైవ శిక్షనుండి రక్షించడానికి నేను మీకు ఏ విధంగానూ సహాయపడలేను.”

“ఓ ముర్రహ్ బిన్ కఅబ్ సంతానమా! మీ ప్రాణాలను అగ్ని నుండి రక్షించుకోండి. దైవ శిక్ష నుండి మిమ్మల్ని కాపాడటానికి నేను మీకు ఏ విధంగానూ సహాయపడలేను.”

ప్రతి ముస్లిం తన అవసరాలన్నిటినీ అల్లాహ్ వద్దనే విన్నవించుకోవాలి. చివరకు ఉప్పు అవసరమున్నా లేదా బూటుకు కట్టే తాడు తెగినా అల్లాహ్‌నే అడగాలి. (హదీసు గ్రంథం తిర్మిజీ)

“ఓ అబ్దుష్షమ్మ సంతానమా! మీ ప్రాణాలను అగ్ని నుండి కాపాడుకోండి. దైవ శిక్ష నుండి రక్షించడానికి నేను మీకు ఏ విధంగాను సహాయపడలేను.”

ఓ అబ్బై మునాఫ్ సంతానమా! మీ ప్రాణాలను అగ్ని నుండి కాపాడుకోండి. నేను మీకు దైవ శిక్ష నుండి రక్షించడానికి ఏ విధంగానూ సహాయపడలేను.

ఓ హాషిమ్ సంతానమా! మీ ప్రాణాలను అగ్ని నుండి కాపాడుకోండి. నేను మీకు దైవ శిక్ష నుండి రక్షించడానికి సహాయపడలేను.

ఓ అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ సంతానమా! మీ ప్రాణాలను అగ్ని నుండి కాపాడుకోండి. నేను మీకు దైవ శిక్ష నుండి రక్షించలేను.

ఓ ఫాతిమా! నీ ప్రాణాన్నీ అగ్ని నుండి కాపాడుకో. నీకు ఎంత ధనం కావాలో నా దగ్గర తీసుకో. ఎందుకంటే అల్లాహ్ శిక్ష నుండి నేను నిన్ను రక్షించలేను.

(హదీసు గ్రంథం ముస్లిం, హదీస్ : 348)

పుణ్యాత్ముల బంధువులు తమను పుణ్యాత్ములే రక్షిస్తారని విశ్వసిస్తారు. అందు కనే వారు అహంకారంతో నిర్భయంగా ఉంటారు. కనుకనే అల్లాహ్ తన ప్రీయతమ ప్రవక్తని ‘మీ బంధువులను హెచ్చరించు’ అని ఆదేశించాడు. ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) తన ఒక్కో బంధువుని ఉద్దేశించి చివరకు తన ప్రీయ కుమార్తెను ఉద్దేశించి, ‘మానవాధీన విషయాల్లోనే బంధుత్వ హక్కులు సాధ్యమవుతాయ’ని చాలా స్పష్టంగా వివరించారు. నా ధనం నా అధీనంలో ఉంది. అది ఇవ్వడంలో లోభత్వంతో వ్యవహరించను. కాని అల్లాహ్ వద్ద జరగబోయే వ్యవహారం నా అధీనంలో లేదు. అక్కడ ఎవరికీ సహాయ పడలేను. ఎవరి సంరక్షకుణ్ణి కాలేను. ప్రతి ఒక్కరూ ప్రళయం కోసం సిద్ధం కావాలి. నరకాగ్ని నుండి రక్షించబడటానికి నేటి నుంచే ఆలోచించాలి.

దీని ద్వారా “అల్లాహ్ వద్ద పుణ్యాత్ముని బంధుత్వ సంబంధం కూడా నిఫారమ కోసం పనికిరాదని స్పష్టమవుతుంది. మానవుడు స్వయంగా మంచి పనులు చేయనంత వరకు ఆపదలను అధిగమించలేడు.”

సారాంశం

1. ఎవరయినా ఎవరినైనా ప్రపంచంలో అధికారం చేసేవానిగా, అతన్ని అల్లాహ్ వద్ద తన న్యాయవాదిగా భావిస్తూ అతన్ని అల్లాహ్ కు సరిసమానమని భావించనప్పటికీ అతను ముస్లిక్ అయిపోతాడు.
2. స్వయంగా ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం)కు తన సమాజం వారికి లాభనష్టాలు చేకూర్చే అధికారం లేనప్పుడు ప్రజలను పీర్లు, ముర్షిద్లు అల్లాహ్ శిక్ష నుండి ఎలా కాపాడగలరు?
3. ప్రజలు ఎంతో నమ్మకంతో ఎవరినైతే ఆరాధిస్తున్నారో వారు నిస్సహాయులు. తమ శక్తి సామర్థ్యాలతో, తమ కార్యాలతో ఉపాధి ప్రసాదించే, అధికారం చెలాయించే శక్తి వారికి లేదు. అల్లాహ్ మాత్రమే సర్వాధికుడు.
4. నిరపేక్ష సర్వాధికారిని వదలిపెట్టి నిస్సహాయ దాసులను అర్థించడం ఘోర అన్యాయం. ఎందుకంటే ఈ విశ్వంలో వారికి ఇనుమంత అధికారం కూడా లేదు. అంతేకాదు, అనుమతి లేనిదే వారు సిఫారసు చేయలేరు. అల్లాహ్ గొప్పవాడు, సర్వోన్నతుడు.
5. బహుదైవారాధకులు ఎవరినైతే తమ సిఫారసుదారులుగా భావిస్తున్నారో వారు విశ్వాన్ని సృష్టించడంలో అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుకారు, యజమానులూ కారు, సభ్యులు కూడా కారు. వారు అల్లాహ్ సన్నిధిలో నిస్సహాయులు, నిరాసక్తులు, భయస్థులై అనుమతి కోసం ఎదురు చూస్తుంటారు.
6. అల్లాహ్ సమక్షంలో "గౌరవప్రదమైన సిఫారసు, ప్రేమతో కూడిన సిఫారసులు" అన్ని విధాలుగా అసంభవం. ఎవరయినా ఇతరులను ఇలాంటి సిఫారసుదారునిగా భావిస్తే అది తీవ్రమైన షిర్క్. అల్లాహ్ దర్బారులో అనుమతితో కోరుకున్న సిఫారసు మాత్రమే చెల్లుతుంది.
7. ప్రతి ముస్లిం నేరుగా నిజప్రభువునే సహాయకునిగా, సంరక్షకునిగా భావించడం తప్పనిసరి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ ఇష్టంలేనిదే ప్రపంచమంతా కలిసి లాభంగాని నష్టంగాని చేకూర్చదు. ఆయన అర్థించేవానికి అత్యంత సమీపంలో ఉన్నాడు.

ఎ) సామాజిక ఆచార వ్యవహారాలకు బదులు ధర్మాదేశాలను పాటించే వారి విషయంలోనే ప్రవక్తలు, సజ్జనులు సిఫారసు చేయగలరు.

బి) “రారాజైన అల్లాహ్” గొప్పతనం ఏమిటంటే; ఎవరయినా సరే హృదయ పూర్వకంగా పూర్తి ఏకాగ్రతతో ఎలాంటి సిఫారసుదారుడు లేకుండానే నేరుగా ఆయన వద్దకు చేరవచ్చు.

8. అల్లాహ్ తన “పరిజ్ఞానం”, “సామర్థ్యం” పరంగా ప్రతి ఒక్కరికీ అతి సమీపంలో ఉన్నాడు. ప్రపంచంలోని ఏ పన్నైనా విధివ్రాత పరిధిలోనే ఉంటుంది. అల్లాహ్ మాత్రమే విధివ్రాతను మార్చగలడు. తన దాసులు నేరుగా ఆయన్నే అర్థించాలని అల్లాహ్ ఆశిస్తున్నాడు. ఎందుకంటే అన్నిటిపై ఆయనకే అధికారం ఉంది.
9. కష్ట సమయాల్లో అటూ ఇటూ తచ్చాడేవారు తప్పుద్రోవ పడతారు. అందోళన చెందుతారు. మరి ఎవరైతే అల్లాహ్ ను మాత్రమే నమ్ముతారో అల్లాహ్ వారికి చాలు. దానివల్ల వారికి ప్రశాంతత లభిస్తుంది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ యే సర్వాధికారి. ప్రతి చిన్న పెద్ద వస్తువును అతనే సమకూరుస్తాడు.
10. మానవుడు తన సామర్థ్యం మేరకే బంధుత్వ హక్కులను నెరవేర్చగలడు. కాని అల్లాహ్ దగ్గర జరిగే వ్యవహారాల్లో ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం)కు ఎలాంటి అధికారం ఉండదు. అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే ఆయన (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ఎవరికీ సిఫారసుదారునిగా వ్యవహరించ లేరు. కనుక ప్రతి ఒక్కరూ వ్యక్తిగతంగా పరలోకం కోసం సంసిద్ధులవ్వాలి.

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి.

1. అధికారంలో షిర్క్ గురించి వివరించండి?
2. ‘సిఫారసు’ అంటే ఏమిటి? వాటి రకాలు తెలపండి?
3. ‘ప్రేమపూర్వక సిఫారసు’ ధర్మసమ్మతమైనదా? లేదంటే ఎందుచేత?
4. ‘అనుమతితో కూడిన సిఫారసు’ను నిర్వచించండి?
5. సిఫారసు విషయంలో రుజుమార్గమేది?

2. తప్పాప్పులను గుర్తించండి

1. కష్టకాలంలో కేవలం అల్లాహ్‌నే మొరపెట్టుకోవాలి ( )
2. అల్లాహ్‌ను తప్ప ఇతరులను వేడుకోరాదు ( )
3. అల్లాహ్ మాత్రమే ఉపాధిని ప్రసాదించేవాడు ( )

3. ఖాళీలను పూరించండి

1. అల్లాహ్ తన..... మరియు .....దాసులకు అత్యంత సమీపంలో వున్నాడు.
2. ఎవరైనా దైవేతరులను. గౌరవ భావ సిఫారసుకై వేడుకుంటే అది ఖచ్చిత మైన.....అవుతుంది.
3. సిఫారసు.....తప్ప నెరవేరదు.
4. పుణ్య పురుషుల లేదా ప్రవక్తల బంధుత్వం..... రాదు.

